

การพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้
แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
Developing Historical Thinking Skills by Using the
Jigsaw Cooperative Learning Technique Together with
the 5W1H Technique for Matthayomsuksa 2 Students
of Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration
School (Secondary)

อัฐกร ตริสรณ์ถิรวิทย์¹ และ อชิระ อุตมาน²

Atthakorn Trisornthiravid and Achira Uttaman

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์ จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 33 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยดำเนินการวิจัยตามวงจร PDCA ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบประเมินการคิดทางประวัติศาสตร์ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวัดคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีพัฒนาการการคิดทางประวัติศาสตร์ระดับสูงมาก ($GS=78.60\%$) และมีการคิดทางประวัติศาสตร์ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 13.61, S.D. = 1.01$) 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H ร้อยละ 81.60 หรือ นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X} = 4.08, S.D. = 0.89$)

คำสำคัญ: การคิดทางประวัติศาสตร์ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เทคนิค 5W1H

¹นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
Bachelor's Degree Student in Social Studies, Department of Sociology, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University, Bangkok.

²อาจารย์ ดร. ประจักษ์หลักสูตรสังคมศึกษา ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
Lecturer, Social Studies Program, Department of Sociology, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University, Bangkok.

Corresponding author e-mail: atthakorn.ball@g.swu.ac.th

ARTICLE HISTORY: Received 16 November 2023, Revised 17 July 2024, Accepted 23 September 2024

Abstract

This research aims to 1) develop historical thinking skills by using the jigsaw cooperative learning and 5W1H techniques and 2) study student satisfaction with the jigsaw cooperative learning and 5W1H techniques. Using purposive sampling method, the targeted group of this research includes 33 Matthayomsuksa 2/7 students from Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Secondary) in the first semester of the 2023 academic year. This research is done according to the Deming cycles (PDCA). The research instruments include the following: 1) learning management plans 2) an assessment form on historical thinking and 3) a questionnaire on student satisfaction with the jigsaw cooperative learning and 5W1H techniques. The statistical analysis includes means, standard deviation, and statistics measuring relative development scores. The research shows two aspects. Firstly, the development of historical thinking skills of students is at a very high level (GS=78.60%) and has a very good level of historical thinking skills ($\bar{X} = 13.61$, S.D. = 1.01). Secondly, 81.60 percent of the students are satisfied with the jigsaw cooperative learning and 5W1H techniques, that is, students have a high level of satisfaction ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.89)

Keywords: Historical thinking skills, Jigsaw Cooperative Learning, 5W1H technique

บทนำ

ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเรื่องราวสำคัญของมนุษย์ในสังคมหรือของประเทศชาติตามทีบันทึกไว้เป็นหลักฐานบนพื้นฐานของการวิพากษ์วิเคราะห์หลักฐานเอกสารชั้นต้นและหลักฐานร่วมสมัยอื่น ๆ เพื่อเข้าใจปัญหาสังคมปัจจุบัน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2566: ออนไลน์; วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552: 55-56) และสามารถนำมาเป็นบทเรียนให้แก่ปัจจุบัน โดยใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน การตัดสินใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต (ศักดิ์ดา ทองโสภณ. 2564) ดังนั้นการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จึงเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับการพัฒนาพลเมือง ผ่านการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานและข้อมูลทางประวัติศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการเข้าใจเรื่องราวในอดีต ปัจจุบันและอนาคตของสังคมหรือประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากการคิดทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการใช้ความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างคำอธิบาย ตีความหรือวิพากษ์เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ตามความเข้าใจของตนเอง ผ่านการตรวจสอบและประเมินความน่าเชื่อถือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ตีความบันทึกทางประวัติศาสตร์ลักษณะของหลักฐาน ผู้แต่ง บริบท รวมถึงการสร้างเหตุผลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์มาสนับสนุนความคิดของตน และมีองค์ประกอบที่สำคัญในการทำให้นักเรียนเกิดการคิดทางประวัติศาสตร์ที่มีการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและคิดอย่างเป็นระบบ (National Center for History in the Schools. 1996; VanSledright. 2004; ชัยรัตน์ โตศิลา. 2555;

ศุภณัฐ พานา. 2560) ได้แก่ (1) การตรวจสอบและประเมินค่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ (1) จำแนกประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และตรวจสอบและตัดสินความน่าเชื่อถือของหลักฐานอย่างเป็นเหตุเป็นผล (2) การคิดทาลำดับและความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ มีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ ระบุและเรียงลำดับเวลาทางประวัติศาสตร์ของแต่ละเหตุการณ์ และระบุสาเหตุและผลที่เกิดของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในช่วงลำดับเวลา (3) ความเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์ มีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ อธิบายบริบทของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์จากการศึกษาหลักฐานที่หลากหลาย โดยไม่ตัดสินอดีตจากกรอบความคิดของบรรทัดฐานและค่านิยมในปัจจุบัน และ (4) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นทางประวัติศาสตร์ มีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ ตีความข้อมูลทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และสร้างคำอธิบายหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ได้อย่างน่าเชื่อถือจากการอ้างอิงและยืนยันด้วยหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนจึงควรเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระเบียบวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ให้นักเรียนได้เกิดการอธิบาย การวิเคราะห์ การวิพากษ์ และการประเมินคุณค่าทางประวัติศาสตร์อย่างเหมาะสมกับนักเรียน

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H ที่ประกอบด้วย การตั้งคำถามเกี่ยวกับ What? (อะไร) Where? (ที่ไหน) When? (เมื่อใด) Why? (ทำไม) Who? (ใคร) และ How? (อย่างไร) ผ่านคำถามที่มีคำตอบแน่นอนและคำถามที่มีคำตอบหลายอย่างตามจุดประสงค์และเนื้อหาการเรียนรู้ที่เหมาะสมจึงสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน โดยนำขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ของนักการศึกษาต่าง ๆ มาสังเคราะห์ร่วมกัน จะได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน (Aronson. 1978; กรมวิชาการ. 2544; ทิศนา แหมมณี. 2564) ประกอบด้วย (1) ขั้นเตรียมพร้อมสู่การเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะต้องทำการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนสำหรับการเรียนรู้ในเนื้อหาการเรียนรู้ (2) ขั้นนำเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะต้องทำการอธิบายเนื้อหาการเรียนรู้ให้นักเรียนรับทราบอย่างคร่าว ๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเรียนรู้ของนักเรียน (3) ขั้นเรียนรู้แยกส่วนย่อย เป็นขั้นตอนการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มบ้าน โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มบ้านมาเรียนรู้ร่วมกันตามหัวข้อย่อยหรือเนื้อหาจากข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ครูผู้สอนได้เตรียมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน ผ่านการดำเนินใบกิจกรรมผู้เชี่ยวชาญที่มีการจำแนกประเภท ตรวจสอบความน่าเชื่อถือ และตีความเนื้อหาของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (4) ขั้นเรียนรู้ร่วมกัน เป็นขั้นตอนการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มบ้าน หลังจากทีสมาชิกกลุ่มแต่ละคนแยกเรียนรู้ตามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มอย่างละเอียดเรียบร้อยแล้ว ผ่านการร่วมกันดำเนินใบกิจกรรมของแต่ละกลุ่มบ้านโดยสังเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ดำเนินการไปในขั้นที่ผ่านมาในลักษณะการตอบคำถามแบบ 5W1H และ (5) ขั้นสรุปเนื้อหาการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาการเรียนรู้หลังการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มบ้าน เพื่อตรวจสอบความรู้ของแต่ละกลุ่มและทำให้นักเรียนแต่ละคนได้ทบทวนและทำความเข้าใจความรู้ร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างถูกต้องและครบถ้วนของเนื้อหาการเรียนรู้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีลักษณะที่สอดคล้องต่อการพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนผ่านการเรียนรู้ร่วมกันคิดเพื่อตอบคำถามจากการใช้หลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลายได้อย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบ และมีการดำเนินไปกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการคิดทางประวัติศาสตร์จากการวิเคราะห์ วิพากษ์ และประเมินคุณค่าทางประวัติศาสตร์ได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียน นอกจากนี้ การคิดทางประวัติศาสตร์จะเป็นทักษะที่นักเรียนได้นำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาอื่น ๆ ของรายวิชาประวัติศาสตร์ หรือนำไปใช้ในการเรียนรู้เรื่องราวหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันในอนาคตสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H
2. ตัวแปรตาม คือ การคิดทางประวัติศาสตร์ (Historical Thinking Skill)

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 33 คน ที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

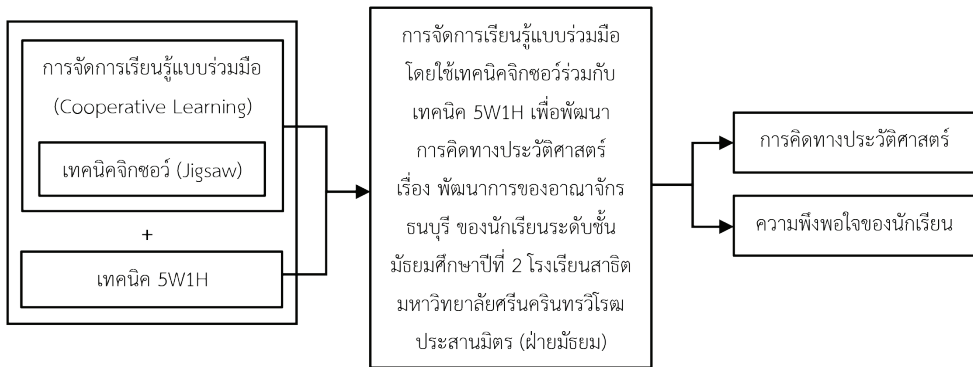
ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2566 – 21 สิงหาคม พ.ศ. 2566 รวมระยะเวลา 3 สัปดาห์ จำนวน 8 คาบเรียน ทั้งหมด 4 แผนการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี ตามสาระการเรียนรู้ในประมวลรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยออกแบบเนื้อหาสำหรับการเรียนรู้ ออกเป็นจำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. การสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรธนบุรี (คาบเรียนที่ 1-2)
2. เศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของอาณาจักรธนบุรี (คาบเรียนที่ 3-4)
3. ภูมิปัญญาและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี (คาบเรียนที่ 5-6)
4. ความเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี (คาบเรียนที่ 7-8)

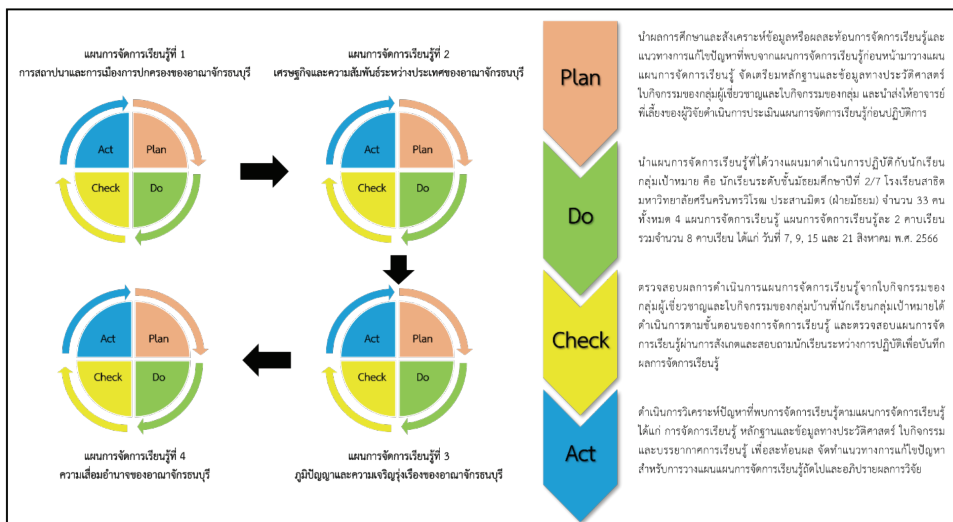
กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยใช้ วงจร PDCA ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นวางแผน (Plan) (2) ขั้นปฏิบัติ (Do) (3) ขั้นตรวจสอบ (Check) และ (4) ขั้นการดำเนินงานให้เหมาะสม (Act) โดยปฏิบัติการวิจัยจำนวน 4 วงจรและปฏิบัติตามวงจรอย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน เพื่อนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงแผนการปฏิบัติในขั้นตอนต่อไป จนสามารถพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยมีรายละเอียดปรากฏตามภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 แผนการปฏิบัติการวิจัยภายใต้วงจร PDCA

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H

การประเมินผลการพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยดำเนินการประเมินผลการคิดทางประวัติศาสตร์ของผู้เรียน 4 องค์กรประกอบ ตามเกณฑ์การประเมินการคิดทางประวัติศาสตร์ซึ่งผ่านการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ตารางที่ 1: เกณฑ์การประเมินการคิดทางประวัติศาสตร์ (ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ)

องค์ประกอบที่ 1 : การตรวจสอบและประเมินค่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์		
องค์ประกอบย่อย		คะแนน
1.1 จำแนกประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์		
- สามารถระบุประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานชั้นต้นหรือหลักฐานชั้นรองได้ถูกต้องทั้งหมด		2
- สามารถระบุประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานชั้นต้นหรือหลักฐานชั้นรองได้ถูกต้องบางส่วน		1
- ไม่สามารถระบุประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับมอบหมายได้		0
1.2 ตรวจสอบและตัดสินความน่าเชื่อถือของหลักฐานอย่างเป็นเหตุเป็นผล		
- สามารถตัดสินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับมอบหมายพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินความน่าเชื่อถือที่สมเหตุสมผลตามประเภทของหลักฐานที่ได้รับมอบหมาย		2
- สามารถตัดสินความน่าเชื่อถือของหลักฐานประวัติศาสตร์ที่ได้รับมอบหมายได้ แต่เหตุผลประกอบการตัดสินความน่าเชื่อถือขาดความสมเหตุสมผลตามประเภทของหลักฐานที่ได้รับมอบหมาย		1
- ไม่สามารถตัดสินความน่าเชื่อถือของหลักฐานได้		0
รวม การตรวจสอบและประเมินค่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มี 4 คะแนน		

ตารางที่ 1: (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 2 : การคิดทางลำดับและความสัมพันธ์ของเหตุการณ์	
องค์ประกอบย่อย	คะแนน
2.1 ระบุและเรียงลำดับเวลาทางประวัติศาสตร์ของแต่ละเหตุการณ์	
- ระบุและเรียงลำดับเวลาของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้ถูกต้องทั้งหมด	1
- ระบุและเรียงลำดับเวลาของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้ถูกต้องบางส่วนหรือไม่สามารถระบุและเรียงลำดับเวลาของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้	0
2.2 ระบุสาเหตุและผลที่เกิดของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในช่วงลำดับเวลา	
- สามารถวิเคราะห์สาเหตุและผลที่เกิดของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้อย่างถูกต้องทั้งหมด ตามหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรี	3
- สามารถวิเคราะห์สาเหตุและผลที่เกิดของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้อย่างถูกต้องบางส่วน ตามหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรี	2
- สามารถวิเคราะห์ได้เพียงสาเหตุ หรือ ผลที่เกิดของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้อย่างถูกต้อง ตามหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรี	1
- ไม่สามารถวิเคราะห์สาเหตุและผลที่เกิดของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้ตามหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรี	0
รวม การคิดทางลำดับและความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ มี 4 คะแนน	
องค์ประกอบที่ 3 : ความเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์	
องค์ประกอบย่อย	คะแนน
3.1 อธิบายบริบทของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์จากการศึกษาหลักฐานที่หลากหลายโดยไม่ตัดสินอดีตจากกรอบความคิดของบรรทัดฐานและค่านิยมในปัจจุบัน	
- สามารถอธิบายบริบทของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้อย่างมีเหตุผลจากหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรี โดยไม่ตัดสินอดีตจากกรอบความคิดของบรรทัดฐานและค่านิยมในปัจจุบัน	2
- สามารถอธิบายบริบทของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้อย่างมีเหตุผลแต่ยังพบการตัดสินอดีตจากกรอบความคิดของบรรทัดฐานและค่านิยมในปัจจุบัน	1
- ไม่สามารถอธิบายบริบทของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้	0
รวม การตรวจสอบและประเมินค่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มี 2 คะแนน	
องค์ประกอบที่ 4 : การวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นทางประวัติศาสตร์	
องค์ประกอบย่อย	คะแนน
4.1 ตีความข้อมูลทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์	
- สามารถบอกรายละเอียดข้อมูลทางประวัติศาสตร์ตามหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้ถูกต้องและครบถ้วนทุกประเด็น ตามหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับมอบหมาย	2
- บอกรายละเอียดข้อมูลทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนทุกประเด็น ตามหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับมอบหมาย	1
- ไม่สามารถบอกรายละเอียดข้อมูลทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับมอบหมาย	0

ตารางที่ 1: (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 4 : การวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นทางประวัติศาสตร์	
องค์ประกอบย่อย	คะแนน
4.2 สร้างคำอธิบายหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ได้อย่างน่าเชื่อถือจากการอ้างอิงและยืนยันด้วยหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์	
- สามารถสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ครบถ้วนทุกประเด็น และยืนยันข้อมูลด้วยหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีครบถ้วนทุกประเด็น	3
- สามารถสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ครบถ้วนทุกประเด็น แต่ยืนยันข้อมูลด้วยหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีไม่ครบถ้วนทุกประเด็น	2
- สามารถสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ครบถ้วนและยืนยันด้วยหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ไม่ครบถ้วน	1
- ไม่สามารถสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีได้	0
รวม การคิดทางลำดับและความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ มี 5 คะแนน	

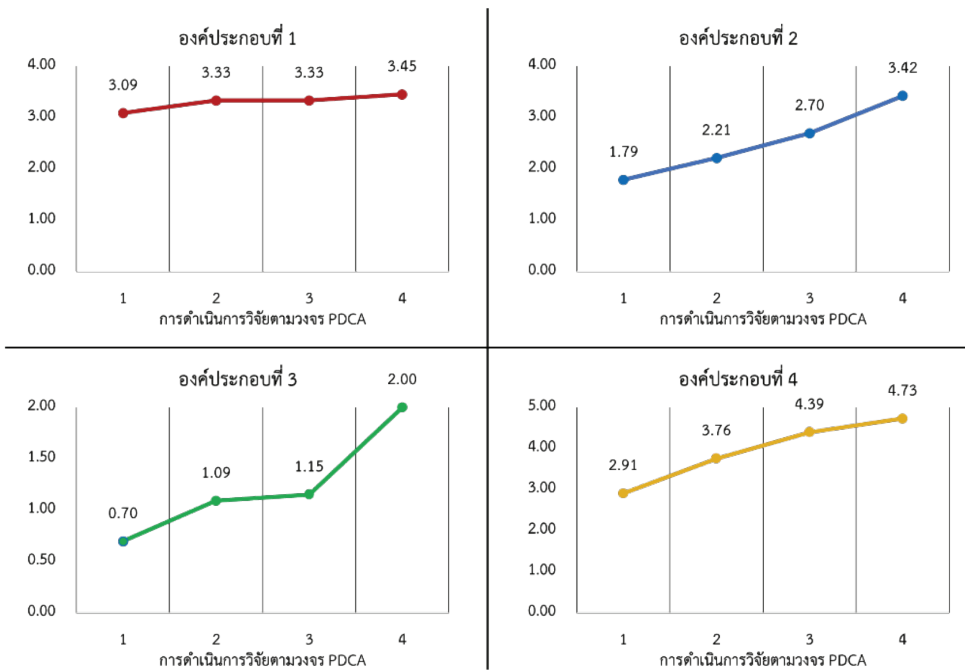
จากการประเมินผลการพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยการประเมินจากใบกิจกรรมของผู้เชี่ยวชาญและใบกิจกรรมของแต่ละบ้านตามเกณฑ์การประเมินดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2: ผลพัฒนาการการคิดทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการอาณาจักรธนบุรีของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

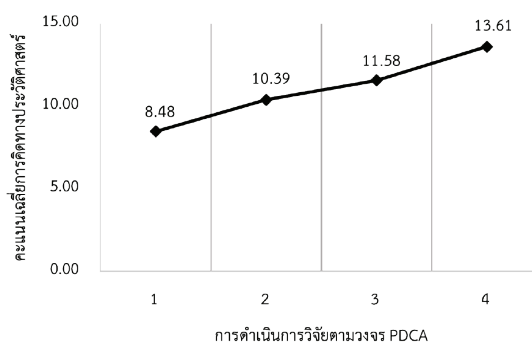
องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	วงจรถี 1		วงจรถี 4		GS(%)	ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
องค์ประกอบที่ 1 การตรวจสอบและประเมินค่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์							
คะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบที่ 1	4	3.09	1.08	3.45	0.70	40.00	ระดับกลาง
องค์ประกอบที่ 2 : การคิดทางลำดับและความสัมพันธ์ของเหตุการณ์							
คะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบที่ 2	4	1.79	0.91	3.42	0.49	73.97	ระดับสูง
องค์ประกอบที่ 3 : ความเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์							
คะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบที่ 3	2	0.70	0.46	2.00	0.00	100	ระดับสูงมาก
องค์ประกอบที่ 4 : การวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นทางประวัติศาสตร์							
คะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบที่ 4	5	2.91	0.96	4.73	0.45	86.96	ระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ยการคิดทางประวัติศาสตร์	15	8.48	2.36	13.61	1.01	78.60	ระดับสูงมาก

จากตารางที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างวงจรที่ 1 กับวงจรที่ 4 ซึ่งเป็นครั้งแรกกับครั้งสุดท้ายที่นักเรียนเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H พบว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีคะแนนร้อยละของพัฒนาการการคิดทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีร้อยละ 78.60 คือ นักเรียนมีพัฒนาการการคิดทางประวัติศาสตร์ระดับสูงมาก และมีระดับการคิดทางประวัติศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยรายองค์ประกอบของการคิดทางประวัติศาสตร์และคะแนนเฉลี่ยการคิดทางประวัติศาสตร์จากการดำเนินการวิจัยตามวงจร PDCA ที่ 1-4 มาเปรียบเทียบเป็นแผนภูมิเส้นพัฒนาการรายองค์ประกอบของการคิดทางประวัติศาสตร์และแผนภูมิเส้นพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์ที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับตั้งแต่การจัดการเรียนรู้ตามวงจรที่ 1 จนถึงการจัดการเรียนรู้ตามวงจรที่ 4 ได้รายละเอียดของแผนภูมิเส้นตามภาพที่ 3-4 ดังนี้

ภาพที่ 3 แผนภูมิเส้นพัฒนาการรายองค์ประกอบของการคิดทางประวัติศาสตร์

ภาพที่ 4 แผนภูมิเส้นพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์

คำถาม 5W1H จากชั้นเรียนรู้อันร่วมกันมากกว่า ทำให้ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินการวิจัยครั้งถัดไปมุ่งเน้นให้นักเรียนมีองค์ความรู้ในหลักฐานทางประวัติศาสตร์และเนื้อหาการเรียนรู้อันที่มากยิ่งขึ้นผ่านหลักฐานและการอธิบายเพิ่มเติม

วงจรถี 4: ความเชื่อมโยงอำนาจของอาณาจักรธนบุรี พบว่า

นักเรียนสามารถดำเนินการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนได้เป็นอย่างดีมาก ทั้งในขั้นเตรียมพร้อมก่อนการเรียนรู้ ชี้นำเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้อันขั้นเรียนรู้แยกส่วนย่อย และขั้นเรียนรู้ร่วมกัน สะท้อนการคิดทางประวัติศาสตร์ที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ร่วมกับเทคนิค 5W1H และผู้วิจัยได้แก้ไขความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขาให้นักเรียนเข้าใจอย่างถูกต้องในชี้นำเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้อัน โดย *การคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนพัฒนาขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัด จากคุณภาพการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายที่ดีขึ้นเป็นอย่างมากทั้งในกิจกรรมในขั้นเรียนรู้แยกส่วนย่อยและขั้นเรียนรู้ร่วมกัน แต่ยังคงพบว่ามีนักเรียนยังไม่สามารถสรุปเนื้อหาที่มีรายละเอียดเยอะให้เป็นข้อมูลพอสังเขปได้อย่างเพียงพอ โดยพบจากการอธิบายรายละเอียดในข้อความส่วนของ HOW ในกิจกรรมของขั้นเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นผลมาจากการสรุปข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในขั้นเรียนรู้แยกส่วนย่อยที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้เนื้อหาที่ใช้สรุปข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ มีปริมาณที่มากเกินไปจนทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว*

จากรายละเอียดการสรุปผลการดำเนินการวิจัยรายวงจรถตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อแสดงพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ที่เพิ่มขึ้นอย่างเป็นลำดับจากการแก้ไขและพัฒนาการเรียนรวมทั้งการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามวงจรคุณภาพหรือวงจรเดมมิ่ง (PDCA) แต่ก็ยังคงพบปัญหาในวงจรถที่ 4 คือ ปัญหาเกี่ยวกับความสามารถสรุปความจากหลักฐานหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มีปริมาณของรายละเอียดข้อมูลมาก

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ร่วมกับเทคนิค 5W1H

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ ร่วมกับเทคนิค 5W1H สามารถสรุปผลการวิจัยดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3: ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	ความหมาย
ด้านการจัดการเรียนรู้				
คะแนนเฉลี่ยของด้านการจัดการเรียนรู้	4.13	0.85	82.60	มีความพึงพอใจมาก
ด้านเนื้อหาการเรียนรู้อัน				
คะแนนเฉลี่ยของด้านเนื้อหาการเรียนรู้อัน	3.96	0.94	79.20	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียน	4.08	0.89	81.60	มีความพึงพอใจมาก

จากตารางที่ 3 พบว่าหลังการดำเนินการวิจัยตามวงจร PDCA ทั้ง 4 วงจรเรียบร้อยแล้ว ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 33 คน ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียน 4.08 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 81.60 แปลความหมายได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจมาก ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H เพื่อพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

สรุปและอภิปรายผล

ผลการดำเนินการวิจัยของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H เพื่อพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงปัญหาหรือข้อผิดพลาดที่พบเจอจากการดำเนินการวิจัยและจากนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยการดำเนินการวิจัยตามวงจรคุณภาพแบบ PDCA ส่งผลให้การดำเนินการวิจัยผ่านการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และนักเรียนมีพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์ที่เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินการวิจัยให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นอย่างเป็นระบบผ่านการดำเนินการวิจัยตามวงจร PDCA ซึ่งผลการดำเนินการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับประโยชน์ของเทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA 3 ประการ (ณัฐธัญพัชร อ่อนตาม. 2562) ได้แก่ (1) เพื่อป้องกันปัญหาหรือความสับสนและความสับสนเปลี่ยนทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เพราะทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผนที่ดี มีการปฏิบัติที่มีการตรวจสอบเป็นระยะ ทำให้การปฏิบัติงานมีความรัดกุมและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และการตรวจสอบที่นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดซ้ำหรือลดความรุนแรงของปัญหา ถือเป็น การนำความผิดพลาดมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และ (2) เพื่อแก้ไขปัญหาด้วยการตรวจสอบว่ามีอะไรบ้างที่เป็นปัญหาที่นำปัญหามาวางแผนเพื่อดำเนินการตามวงจร PDCA ต่อไป และ (3) เพื่อปรับปรุง คือ ไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาแต่ เราต้องแสวงหาสิ่งต่าง ๆ หรือวิธีการที่ดีกว่าเดิมอยู่เสมอและเมื่อคิดว่าจะปรับปรุงอะไรก็ให้นำวงจร PDCA เป็นขั้นตอนในการปรับปรุงต่อไป

นอกจากนี้ จากผลการดำเนินการวิจัยยังสามารถกล่าวได้ว่าพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและสร้างองค์ความรู้ร่วมกันผ่านข้อคำถามในใบกิจกรรมของนักเรียน ตามแนวคิดและทฤษฎีของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและแนวคิดเกี่ยวกับเทคนิค 5W1H (Johnson, Johnson, & Holubec. 1994; ธงชัย ชิวปรีชา. 2549) ที่กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผ่านการตอบคำถามแบบเทคนิค 5W1H ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพึ่งพาและเกื้อกูลกันผ่านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม โดยการใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อยเพื่อปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกันกับผู้อื่น และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะเกี่ยวกับการคิด ผ่านคำถามที่มีคำตอบแน่นอน (Closed

Question) และคำถามที่มีคำตอบหลายอย่าง (Open Question) ตามจุดประสงค์และเนื้อหาการเรียนรู้อย่างเหมาะสม แต่ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกันอาจเกิดปัญหาจากธรรมชาติของนักเรียนบางคนได้ที่ไม่ต้องการปฏิสัมพันธ์หรือทำงานร่วมกับนักเรียนคนอื่น ผู้สอนควรกระตุ้นนักเรียนและสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนต่อกลุ่มของนักเรียนเฉพาะรายบุคคล และให้สมาชิกภายในกลุ่มกระตุ้นการทำงานของนักเรียนที่มีพฤติกรรมดังกล่าวร่วมเพื่อผลการดำเนินการวิจัยที่ดียิ่งขึ้น

และยังพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค จิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H มีคะแนนร้อยละของพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์ร้อยละ 78.60 หรือนักเรียนมีพัฒนาการการคิดทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีระดับสูงมากระหว่างคะแนนเฉลี่ยการคิดทางประวัติศาสตร์ของวงจรถี 1 กับวงจรถี 4 และพบว่านักเรียนมีพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์เพิ่มขึ้นตามลำดับตลอดช่วงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-4 ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ National Center for History in the Schools (1996) ที่เสนอว่าการให้นักเรียนได้เรียนรู้ความต่อเนื่องและความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่กำหนดผ่านลำดับเวลาทางประวัติศาสตร์โดยให้นักเรียนได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์หรืออธิบายสาเหตุทางประวัติศาสตร์โดยใช้ลำดับเวลาทางประวัติศาสตร์ อย่างมีความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ โดยสามารถวิเคราะห์ ตีความและสังเคราะห์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลายจะสามารถส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนได้ และในขณะเดียวกัน เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยโดยเฉพาะเจาะจงแต่ละองค์ประกอบของการคิดทางประวัติศาสตร์ตามที่คุณวิจัยได้ดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์สำหรับการวิจัยพบว่าช่วงแผนการเรียนรู้ที่ 2-3 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบการตรวจสอบและประเมินค่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (องค์ประกอบที่ 1) เท่ากับคะแนนเฉลี่ยช่วงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.33 จากคะแนนเต็ม 4 คะแนนเท่ากัน แต่เมื่อตรวจสอบผลการวิจัยโดยละเอียดพบว่าสาเหตุเกิดจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยนำมาให้นักเรียนได้เรียนรู้ในขั้นการเรียนรู้แยกส่วนย่อยของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 กับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 กล่าวคือในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ผู้วิจัยเลือกใช้หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพียงอย่างเดียวแต่แบ่งเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้ครบถ้วนอย่างหลากหลาย ซึ่งแตกต่างจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ที่มีการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมบ่งชี้การจำแนกประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เพิ่มสูงขึ้นและคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมบ่งชี้ดังกล่าวยังสูงที่สุดจากการดำเนินการวิจัยทั้งหมด จะเห็นได้ว่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ขาดความหลากหลาย และขาดความเป็นหลักฐานขั้นต้นให้นักเรียนได้จำแนกและประเมินคุณค่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์สามารถส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนได้ สอดคล้องกับ Nelson และ Drake (2002, อ้างถึงใน ชัยรัตน์ โตศิลา. 2555) ที่กล่าวว่า การจัดหาแหล่งข้อมูลที่เป็นหลักฐานขั้นต้นทางประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่ผู้สอนควรปฏิบัติก่อนที่จะเริ่มการอ่าน หรือศึกษาประเด็นหรือเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ โดยนักเรียนควรมีความเข้าใจในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เป็นแหล่งข้อมูลให้นักเรียนตรวจสอบที่มา วิเคราะห์ ตีความและประเมินค่าของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการคิดทางประวัติศาสตร์ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเทคนิค 5W1H และแนวคิดการคิดทางประวัติศาสตร์ให้ละเอียดรอบคอบก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการคิดทางประวัติศาสตร์ เนื้อหาการเรียนรู้ และช่วงวัยของนักเรียน

2. บริบทการจัดการเรียนรู้มีระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ 2 คาบต่อเนืองเวลา 90 นาที ดังนั้นการดำเนินการวิจัยครั้งนี้จึงสามารถดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ได้เสร็จสิ้น โดยนักเรียนมีเวลาในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมในชั้นการเรียนรู้แยกส่วนย่อยและชั้นการเรียนรู้ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. หากบริบทของการจัดการเรียนรู้มีระยะเวลาดำเนินการวิจัยที่จำกัด สามารถประยุกต์การจัดการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์แบบช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เช่น เหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 หรือเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้น เพื่อพัฒนาการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน

2. ควรเพิ่มเติมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการสรุปความจากการตีความข้อมูลตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามช่วงวัยของนักเรียน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทักษะที่สำคัญสำหรับการศึกษาและตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: องค์การรับสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชัยรัตน์ โดศิลา. (2555). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดสำเนา.
- ณัฐธัมภ์ อ่อนตาม. (2562, กรกฎาคม-กันยายน). เทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle). วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย. 1(3): 39-46.
- ทิศนา แชมมณี. (2564). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 25. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ชิวปรีชา. (2549). การใช้คำถามในห้องเรียน. ข่าวสาร สสวท. 2(มกราคม 2549): 9-11.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2566). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554. สืบค้นเมื่อ 27 กรกฎาคม 2566, จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2552). อาจารย์ยบภูเขา. กรุงเทพฯ: คักดีโสภาคการพิมพ์.
- ศักดิ์ดา ทองโสภณ. (2564, กันยายน-ธันวาคม). เทคนิคการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะความเป็นพลเมือง. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 32(3): 11-23.

ศุภณัฐ พานา. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มร่วมกับแนวคิด Magic If เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

Aronson, E. (1978). **The Jigsaw classroom**. California: Sage.

Johnson, D. W.; Johnson, R. T.; & Holubec, E. J. (1994). **The Nuts and Bolts of Cooperative Learning**. Minnesota: Interaction Book Company.

National Center for History in the Schools. (1996). **National Standards for History: Basic Edition**. Los Angeles: NCHS at the University of California.

VanSledright, B. (2004). What Does It Mean to Think Historically and How Do You Teach It?. **Social Education**. 68(3): 230-233.